MIELIPIDE

Moni nuori ja työssä käyvä aikuinen ei pystyisi opiskelemaan tai tekemään työtä ilman omien eläkkeelle jääneiden vanhempiensa apua. **SATU HAAPANEN VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Melan tavoitteena toimivat lomituspalvelut

Nimimerkki ”Jonon viimeinen” antoi mielipidekirjoituksessa (MT 17.8.) palautetta Melalle. Palautteessaan kirjoittaja kritisoi Melan toimintaa lähinnä lomituspalvelujen järjestämiseen liittyen.

Melalle on tärkeää, että jokainen maatalousyrittäjä, joka on oikeutettu vuosilomaan, pystyy irtautumaan aika ajoin työstään ja pitämään lakisääteiset vuosilomapäivänsä.

Kirjoittajan mukaan sijaisapulomitusta on lähes mahdoton saada, jos sairastuu äkillisesti.

Maatalouslomittajan järjestäminen maatilalle hyvin nopealla aikataululla voi olla joskus lomituksen paikallisyksikölle haastava tilanne.

Paikallisyksiköiden täytyy mitoittaa lomittajien määrä sen mukaisesti, että he voivat työllistää lomittajansa ympäri vuoden.

Jos lomitukset kasaantuvat tiettyihin ajankohtiin, lomahallinnolla voi olla vaikeaa vastata äkillisiin lomitustarpeisiin. Tällaisessa tilanteessa yleensä ratkaisuna ovat lomittajat, jotka tekevät lomitustyötä vain satunnaisesti. Paikallisyksikön on mahdollista palkata lomittajaksi myös yrittäjän ehdottama henkilö.

Lomitusten onnistuminen perustuu kaikkien osapuolten väliseen yhteistyöhön. Lomahallinto tarvitsee palautetta niin maatalousyrittäjiltä kuin lomittajilta toimintansa kehittämiseen.

Lomituksen paikallisyksiköissä toimivat lomituksen yhteistoimintaryhmät. Niissä ovat mukana lomahallinnon lisäksi myös maatalousyrittäjien ja lomittajien edustajat. Yhteistoimintaryhmässä on hyvä keskustella epäkohdista ja yhdessä miettiä niihin ratkaisuja.

Ratkaisuja mietittäessä on luonnollisesti otettava huomioon lainsäädännön ja työehtosopimusten toiminnalle asettamat raamit.

Lomituspalveluiden hyvä toimivuus on tärkeää myös Melalle.

Melan velvollisuus on myös huolehtia siitä, että palvelut järjestetään siten kuin lomituspalvelulaissa on säädetty. Melan tavoitteena on, että lainmukaiset palvelut järjestetään taloudellisesti ja yhdenmukaisesti kaikissa paikallisyksiköissä.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Mela ohjeistaa ja kouluttaa mutta myös valvoo lomituspalveluja tuottavia paikallisyksiköitä.

Päivi Wallin
Vakuutus- ja hyvinvointiyksikön päällikkö
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

MARKKU VUORIKARI

Suomalaista viljelijää täytyy kannustaa lisäviherryttämiseen eikä rangaista jo tehdyistä toimista, Petri Sarvamaa kirjoittaa.

Ei kutise

Karjaharja tai lehmien harjaaminen lopettaa selän kutinan, eikä tarvitse viskoa heiniä kutisevaan selkäänsä.

Keinoja löytyy

Puimurikuskin testi

Pilaanko vai säilytänkö korjuukelpoisuuden suojaviljanurmella puimalla rinkiä vai tulevan korjuusuunnan mukaan?

Mieti sitä

Suon synty

Koulussa jo opetettiin, että lammet ja pienet järvet kasvavat umpeen. Mistähän ne nykyiset suot syntyneet? Ojitettiinko tuhansia vuosia takaperin?

Oppi ja ikä

Asiaa

Asiallinen ja hyvä kirjoitus ”Jälleen vain maatalous syyllinen”. Olisipa joku nero, joka oikeasti laskisi, paljonko asutuskeskukset saastuttaa.

Maajussi

Kilpailuvirasto

Toimiko kilpailuvirasto lain puitteissa. Tutkimuspyyntö EU:lle sen toimista.

Tasapuolisuutta

Kilpailuvirasto tutkikoon A:n ja HK:n käsi kädessä kulkevat tuottajahinnat. Löytyisikö sieltä viitteitä hintojen sopimisista?

Yksi keino

Ihmettelen? Mitä se kilpailuvirasto sen iskunsa sikayrittäjiin kohdisti? Kauppaketjuun sen piti iskeä.

Lahtinen

Heti kun tuottajat tekevät jotain tuottajahinnan nousemiseksi on kilpailuvirasto niskassa. Virasto ei noteeraa kaupan riistoa.

Ei nimimerkkiä

VIERASKOLUMNI

Onko iällä väliä?

Kielellä rakennetaan maailmaa. Kieli auttaa meitä maailman hahmottamisessa ja on politiikankin teon väline. Kielen avulla luodut rakenteet ovat enemmän ja vähemmän pysyviä. Niistä on tullut luonteva osa olemistamme ja suuntautumistamme. Siksi rakenteiden muuttaminen on vaikeaa.

Kriisit ja muuttuva maailma pakottavat kuitenkin kyseenalaistamaan rakenteita ja tarkastelemaan niitä uudelleen. Vaikeasti muutettavia rakenteita, jotka ovat kytköksissä kieleen ja sitä kautta läheisesti tunteisiin, ovat esimerkiksi kunta, korkeakoulutus ja viimeisimpänä esimerkkinä vanhuspalvelut.

Kuntaan liittyy kysymys identiteetistä, vaikka oikeastaan kyse olisikin hallinnon muuttamisesta vastaamaan paremmin tätä päivää. Korkeakoulutukseen liittyy läheisesti tunnepitoiset asiat, vaikkapa akateeminen vapaus tai koulutuksen maksuttomuus. Vanhuspalveluiden käsite tulee avata aivan uusista näkökulmista.

Ensinnäkin, vanhuuteen liitetään aivan liian usein kielteisiä mielikuvia. Ajatukset vievät heikkouteen, sairauteen ja toisista riippuvuuteen. Entäpä, jos vanhuudesta puhuttaisiinkin voimaantumisen, viisauden ja vahvuuden aikana. Aikana ihmisen elämässä, jolloin kokonaisuudet ovat hahmottuneet ja tunne-elämä syvimmillään.

Vanhuuksia on yhtä monta kuin on vanhuksia toisin sanoen kypsään ikään ehtineitä ihmisiä. Vanhus on yksilö kuten keski-ikäinenkin. Ei ole yhdenlaista vanhuutta.

Ikään tai johonkin ominaisuuteen perustuva tapa hahmottaa ja rakentaa maailmaa on mitä keinotekoisin ja harhaanjohtavin. Ennemminkin tulisi puhua erilaisista ihmisistä eri elämänvaiheissa. Ikään perustuvat yhteiskunnalliset rakenteet eivät välttämättä toimi tarkoituksenmukaisimmin.

Kuvittelemme tietävämme, mitä lapsi tai nuori tai vammainen tai vanhus tarvitsee ja rakennamme yhteiskunnan sillä perusteella, usein virheitä tehden ja suurin kustannuksin.

Kielen käsitteistä ehkä eniten väärin käytetty on eläkeläinen. Eläkeläinen sekoitetaan aivan liian usein vanhuussanan kanssa, vaikka kyse on yhtä kaukaisesta asiasta kuin kuu auringosta. Aivan aluksi, olisi syytä kokonaan lopettaa puhuminen eläkeläisistä ja vanhuksista samassa yhteydessä.

Eläkeläisiä on nuoria, keski-ikäisiä ja työelämässä eläkeiän saavuttaneita. Väitän, että suurin osa työstä eläkkeelle jääneistä osallistuu yhteiskunnan rattaiden pyörittämiseen omilla erilaisilla panoksillaan.

Yksi jatkaa konsultointia työelämässä, toinen tekee vapaaehtoistyötä. Kolmas hoitaa omia ikääntyneitä vanhempiaan tai sairaita ystäviään, neljäs on kokopäiväisesti lastenlastensa hoitaja.

Palkkatyönsä lopetettuaankin ihminen jatkaa erilaisten palvelujen käyttäjänä ja sillä tavalla uusintaa yhteiskuntaa ja varmistaa työelämässä olevien töiden jatkumisen. Siksi onkin pöyristyttävää ja väärin syyllistää eläkeläisiä siitä, että he eivät osallistuisi tämän yhteiskunnan pyörittämiseen.

Väitän, että moni nuori ja työssä käyvä aikuinen ei pystyisi opiskelemaan tai tekemään työtä ilman omien eläkkeelle jääneiden vanhempiensa apua.

On tärkeää, että annamme arvon jokaiselle yhteiskuntamme jäsenelle, olipa hän nuori, vanhus, palkkatyössä tai sen ulkopuolella. Olennaista on tieto ja kokemus siitä, että minua tarvitaan, en ole hyödytön. Jokainen haluaa olla rakastettu ja tarvittu, olipa minkä ikäinen tahansa.

SATU HAAPANEN
on kansanedustaja (vihr.).

satu.haapanen@eduskunta.fi

Maatalouden ja luonnon liitto

EU:n tulevan yhteisen maatalouspolitiikan kuuma sana on viherryttäminen. Lyhyesti ilmaistuna viherryttämisellä eurooppalaista maataloutta ohjataan ympäristöystävällisemmäksi.

EU:n maatalouspolitiikkaa ollaan juuri nyt uudistamassa vuosiksi 2014–2020, ja EU-parlamentilla on päätöksissä ensimmäistä kertaa todella merkittävä rooli. Parlamentti tekee tänä syksynä muutosesitykset EU:n komission esitykseen uudeksi maatalouspolitiikaksi.

Komissio tarjoaa viljelijöille keppiä ja porkkanaa. Suoran maataloustuen edellytyksiin tuodaan vahvasti viherryttämisen vaatimus, eli tiloilta odotetaan enemmän ympäristöä huomioon ottavia toimia, jos ne mielivät saada viherryttämistukia.

Suomi on tässä asiassa jälleen kerran esimerkkioppilaan asemassa. Meillä ympäristökannustimet ovat jo käytössä huomattavasti yleisemmin kuin EU:ssa keskimäärin. Suomalaisista maatiloista noin 90 prosenttia on ympäristötukien piirissä. Mutta tilanne on jatkoa ajatellen kaikkea muuta kuin selvä.

EU:n komissio haluaisi nimittäin painottaa ympäristötuet juridisesti eri pohjalle kuin Suomessa on tehty. Näin mahdollisena vaarana on, että Suomessa rakennettu järjestelmä kärsii EU:n koko maatalouspotin jaossa.

Koska suomalaisten viljelijöiden ja suomalaisen luonnon etu kulkevat mielestäni käsi kädessä, toimin EU-parlamentissa seuraavan tavoitteen hyväksi.

Suomalaisen maatalouden pitää edistyä ympäristöystävälliseen suuntaan taloudellisesti kestävällä pohjalla. Tämä tarkoittaa, että suomalaista viljelijää täytyy kannustaa lisäviherryttämiseen, eikä rangaista jo tehdyistä toimista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että puolustan maaseudun kehittämiseen osoitettuja ympäristötukia, jotka ovat Suomelle tärkeitä, ja pyrin kehittämään niitä monipuolisemmiksi.

Suorien tukien ympäristöohjelmat eivät saa mitätöidä Suomen aiempia ponnisteluja eivätkä viedä kannustimia suomalaisten viljelijöiden taskuista.

Pyrin saamaan EU:n maatalousuudistukseen läpi muutoksen, jolla kiinnitetään erityistä huomiota maatalouden vesiensuojelun tehostamiseen.

Tarkoituksena on painottaa työtä maatalouden vesistö- ja ympäristökuormituksen vähentämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Tämän tavoitteen toteutuminen edistäisi suomalaisen Teho plus -hankkeen kaltaisia tekoja, jotka puolestaan parantavat suoraan esimerkiksi herkän Saaristomeren tilaa.

Saman tavoitteen saavuttamiseksi isännöin kesäkuun lopulla kymmenen keskeisen EPP-ryhmän maatalousmepin vierailua varsinaissuomalaiselle kosteikolle, jossa Teho plus -hanketta käytännössä toteutetaan.

Uskon, että Brysselissäkin ymmärretään Suomen pyrkimykset toteuttaa viherryttämisen tärkeää perusperiaatetta. Kun edellytykset pysyvät kohtuullisina tai mielellään entistä parempina, voidaan Teho plus -hankkeen kaltaisia toimia levittää Lounais-Suomesta muuallekin parantamaan lähivesiemme tilaa. Lähivesiemme tilasta olemme itse suurimmassa vastuussa.

Petri Sarvamaa
Euroopan parlamentin jäsen (kok.)

Ensin vietiin päätösvalta, nyt myös puhevalta

Olen seurannut viime aikojen keskusteluja lähes järkyttyneenä. EU- ja rahaliittouskovaiset toinen toisensa jälkeen kertovat, mitä saa sanoa ja mistä saa sanoa. Juuri ne, jotka ensimmäisenä ovat olleet vaatimassa suvaitsevaisuutta. Tämähän on juuri sitä itseään eli mukasuvaitsevaisuutta!

Rehn, Stubb, Katainen, Vapaavuori ja monet muut holtittoman nykymenon jatkumista kannattavat vaikertavat, että Suomen maine ulkomailla on kärsinyt.

Erityisesti he pelkäävät, että me täällä Pohjolan perukoilla olemme niin vaikutusvaltaisia, että paljon puhutut markkinavoimat toimivat meidän puheittemme mukaan.

Voi pyhä yksinkertaisuus. Kyllä markkinavoimat jo toimivat täysin sen tosiasian pohjalta, että Kreikka joutuu rahaliiton ulkopuolelle.

EU-uskovaisilta unohtuu se yksinkertainen tosiasia, että markkinavoimat eivät anna euronkaan arvoa EU-idealismille. Ne elävät mahdollisimman tiukasti tässä arjen todellisuudessa.

Odotan mielenkiinnolla sitä päivää, kun EU-idealistit joutuvat tunnustamaan samaisen arjen todellisuuden. Sen jälkeen pääsemme rakentamaan kansallisvaltioita ja niiden välistä yhteistyötä kestävältä pohjalta.

Reijo Tossavainen
kansanedustaja (ps.)

Miksei sammaleet

Lapsuudestani muistan sanonnan, että marjat ja sammaleet ovat yhteisiä. Sieniä ei Länsi-Suomessa syöty. No nykyään meillä syödään kantarelleja, niitä tänä vuonna olikin runsaasti. Kukkia vain katseltiin. Sammaleita käytettiin hirsirakennuksissa tilkkeinä.

Aikoinaan, kun siirsimme tuonne rantaan asumattomasta töllistä hirsisaunan, isä totesi, että oikeassa savusaunassa pitää olla sammaleet hirsien välissä tilkkeinä. Niin tehtiinkin.

Lapsuudesta muistan, kun hirrestä rakennettiin meille talli. Sammaleita siinäkin tarvittiin. Vanha palvelijamme Tilta kysyi: ”Minkä verran?” ”No, kolme silppukopallista.” Tilta-täti kuuli, että kolmekymmentä kopallista. Oli siinä meillä lapsilla ja Tilta-tädillä kova homma.

Isoja sammalkasoja oli kuusten juurella. Kuivikkeinakin niitä taidettiin käyttää. Jokamiehenoikeuksiin voitaisiin laittaa maininta: sammaleita voidaan ottaa vähäisessä määrässä rakennustarpeiksi.

Risto Perttula
Pomarkku

Kirjoita napakasti

■ Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.

■ Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.

■ Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.

■ Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

Hybridiruista.

Suorakylvö ei sovellu hybridirukiille

Olen kokeillut hybridiruista kahtena vuonna suorakylvönä hiesuisilla lohkoilla ja todennut kasvuston jäävän tasaisen harvaksi. Kyselyihini siemenkauppias vastasi olankohautuksin tai yhteystiedot saatuaan ”unohtamalla” vastata.

Tänä kesänä Saksan matkallani sain viimein varmistuksen aavisteluilleni jalostajan taholta – hybridiruis on kylvettävä muokattuun maahan.

Älkää siis käyttäkö suorakylvöä tai jos niin vain hieta- ja multamailla. Niillä hybridiruis voi ehkä muokkaamattakin selvitä kunnialla.

Pauli Hämäläinen
Orimattila

HUIDUNPERÄ

Kirjastojen mallimaa

Päivänpolitiikassamme ovat arkisina huolina tällä haavaa esillä vanhushuollon tukiongelmat. Maataloudesta puheen ollen on kysymys siitä, aikooko EU pienentää Suomelta maataloustukeaan. Entä ehditäänkö myöhässä oleva vuoden sato korjata ennen syksyn suursateita?

Kulttuurissa kansakunta taas on viettänyt varsin ylväitä juhlahetkiä, kun kansainvälinen kirjastoalan Ifla-kongressi äskettäin järjestettiin meillä Suomessa. Osanottajia oli saapunut kautta maailman peräti neljätuhatta.

Ifla näyttää kasvaneen melkoisesti, peräti 17-kertaisesti. Kun kongressi edellisen kerran oli meillä vuonna 1965, osanottajia oli vain 240.

Maamme on äskettäin saanut mainetta koulutuksen ykkösmaana laajassa kansainvälisessä Pisa-tutkimuksessa. Koulunuorisomme oppimistulokset ovat osoittautuneet menestyksekkäiksi.

Nyt jälleen korostui, että Suomi ei ole vain koulutuksen menestysmaa vaan myös julkisten kirjastojen ja lukuhaluisen kansakunnan mallimaa. Yleisten kirjastojemme käyttö todettiin maailman vilkkaimpiin kuuluvaksi ellei peräti vilkkaimmaksi. Kirjastoväellemme ja lukevalle kansakunnalle se on hieno tunnustus.

Erityistä huomiota kongressi kohdisti isäntämaa Suomelle valitsemalla tämän kansainvälisen järjestön puheenjohtajaksi seuraavaksi toimikaudeksi ensi kerran suomalaisen ja samalla naisen. Valituksi tuli Suomen Kirjastoseuran toiminnanjohtaja Sinikka Sipilä.

Huidunperällä huomiota herätti se, että julkinen sanamme ei noteerannut suurkongressia. Edellinen muuten järjestettiin viime vuonna Puerto Ricossa, ja ensi vuonna kongressin isäntämaana on Singapore. Tätä taustaa vasten oli kiintoisaa, että viiden miljoonan pohjoinen valtio Suomi nyt oli maailmankongressin tyyssijana.

Maamme siten pätee kulttuurivaltiona ja etenkin koulutus- ja kirjastokulttuurin maana.

Erikoista oloillemme on, että suomi tuli viralliseksi kieleksi vasta 1860-luvulla Snellmanin ja hänen herättämänsä suuren kansallisuusliikkeen seurauksena ja että suomalaisen kulttuurin suuri nousu alkoi vasta silloin. Siihen asti ruotsia meillä oli puhunut vain neljä prosenttia kansasta, lähinnä virkamiehistö ja aateliston jäsenet. Tyypillistä myös oli ollut, että suomeksi oli siihen asti ilmestynyt lähinnä vain uskonnollista kirjallisuutta.

Kun kansallinen herätys sitten nousi, lainakirjastoja syntyi kautta maan kansanliikkeittemme eli nuorisoseura-, raittius- ja työväenliikkeiden aloittein ja toimin. Oli upeasti kyse kansanlähtöisyydestä.

Sittemmin, 1900-luvun alkuaikoina, valtion tukea alkoi tulla perustettujen kunnallisten kirjastojemme avuksi ja vuonna 1961 tämä tuki ratkaisevasti suureni.

Vielä 1930 kirjalainoja asukasta ja vuotta kohti oli yleisissä kirjastoissamme keskimäärin 14. Tällöin lainattavien kirjojen yhteiset vuotuismäärät alkoivat vähitellen kasvaa yli kolmesta miljoonasta lähemmäs sataa miljoonaa. Lainansaajaa kohti vuotuinen kirjamäärä nousi vuosikymmen vuosikymmeneltä ja 1990-luvulla vakiintui keskimäärin 40 kirjaan lainaajaa kohti. Nykyisin määrä on keskimäärin 46 kirjaa. Kirjalainojen vuosittainen yhteismäärä nousi 90-luvulla jo runsaasti yli sadan miljoonan. Huippu, 109 miljoonaa, saavutettiin vuonna 2004.

Kiintoisaa on tutustua muiden Pohjoismaiden vastaavaan toimintaan. Vuonna 2008 Norjassa lainattiin julkisista kirjastoista 24 miljoonaa teosta, Ruotsissa 58 miljoonaa ja Tanskassa 14 miljoonaa. Suomi erottautui joukosta mahtavasti sadalla miljoonallaan.

Sen jälkeen on Pohjoismaissa lainaaminen on pikkuhiljaa vähentynyt kilpailevien instituutioiden noustua painetun kirjallisuuden rinnalle.

Kunnioitettavaa on suomalaisten lukuhalu. Kiinnostuneina nyt kyselläänkin, kuinka paljon globalisaatio eli kansainvälisyys vaikuttaa kirjamarkkinoillamme ja julkisten kirjastojemme tarjonnassa. Entä, milloin ilmestyy kotimaiseen kirjantuotantoomme taas jatkajia Väinö Linnan ja Sofi Oksasen tyyliin?

Kylä-Huinala meidän keskustelukerhomme tapaamisen päätteeksi tapansa mukaan taas esitti kysymyksen. Nyt hän tiedusteli, pitääkö paikkansa, että nykyajan tytöt ovat samanikäisiä nuorukaisia kiinnostuneempia kirjastojen asiakkaina ja siten kulttuurin aktiiveina suosijoina.

Mene, tiedä, kuului myhäilevä vastauksemme Kylä-Huinalalle.

HEIKINTYTÄR